

Väljaandja : **Haridus- ja teadusminister**

Akti või dokumendi liik : **määrus**

Teksti liik : **terviktekst**

Redaktsiooni jõustumise kp. : **27.03.2005**

Redaktsiooni kehtivuse lõpp : **Hetkel kehtiv**

Parandusõpperühma töökorralduse aluste kinnitamine

Vastu võetud haridusministri 2. 06. 1999. a määrusega nr 34 ([RTL 1999, 98, 1196](#)) jõustus 19. 06. 1999.

Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev/number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

03. 01. 2002/2 ([RTL 2002, 8, 68](#)) vastavalt § 5

21.03.2005/9 ([RTL 2005, 34, 481](#)) 27.03.2005

Määrus kehtestatakse [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) (RT I 1993, 63, 892; 1999, 42, 497; 79, 730; 2000, 33, 195; 54, 349; 95, 611; 2001, 50, 288; 75, 454; 2002, 25, 144; 34, 205; 53, 336; 57, 359; 61, 375; 63, 389; 64, 393; 90, 521; 2003, 21, 125; 2004, 27, 180; 30, 206; 41, 276; 56, 404) § 15 lõike 5 alusel.

Kinnitada parandusõpperühma töökorralduse alused (juurde lisatud).

Kinnitatud

Haridusministri

2. juuni 1999. a

määrusega nr 34

Parandusõpperühma töökorralduse alused

I. ÜLDSÄTTED

[punkti 1 sõnastus kuni 31. 08. 2002]

1. Parandusõppe eesmärk on toetada põhikooli 1.-9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhihariduse ja üldkeskhariduse riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

[punkti 1 sõnastus alates 01. 09. 2002]

1. Parandusõppe eesmärk on toetada põhikooli 1.-9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

[[RTL 2002, 8, 68](#) - jõust vastavalt § 5]

[punkti 2 sõnastus kuni 31. 08. 2002]

2. Parandusõppe tunnid on ette nähtud põhihariduse õppekava järgi õppivatele spetsiifiliste õpivilumuste hälvetega, mootorika ning segatüüpi arenguhälvetega, nägemis- või kuulmishälvetega õpilastele.

[punkti 2 sõnastus alates 01. 09. 2002]

2. Parandusõppe tunnid on ette nähtud põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava järgi õppivatele spetsiifiliste õpivilumuste hälvetega, mootorika ning segatüüpi arenguhälvetega, nägemis- või kuulmishälvetega õpilastele.

[[RTL 2002, 8, 68](#) - jõust vastavalt § 5]

3. Parandusõppe tunnid on ette nähtud ka neile 1. ja 2. klassi õpilastele, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita õppekava nõudeid või vajavad õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

4. Õpilastele, kelle õpetamine toimub põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) või toimetuleku riikliku õppekava alusel, parandusõpet ei rakendata.

[[RTL 2002, 8, 68](#) - jõust 19. 01. 2002]

II. PARANDUSÕPPERÜHMA TÖÖKORRALDUSE ALUSED

5. Õpilase esmane abistamine ja nõustamine on õpetaja ülesanne. Õpilasele, kes nõustamisele ja tunnivälisele abile vaatamata ei suuda õppekava nõudeid täita, seatakse sisse "Õpilase vaatluse kaart" (edaspidi kaart). Klassijuhataja, õpilast õpetavate õpetajate ja parandusõppe õpetajaga koostöös otsustatakse iga lapse puhul eraldi, mida kaardi põhjal jälgitakse.

6. Kaardi põhjal kogutud andmestikku analüüsivad koos logopeed, parandusõppe õpetaja, teised õpilast õpetavad õpetajad ja kooli juhtkonna esindaja. Analüüsi põhjal tehakse õppetöö tõhustamise või individuaalse õppekava koostamise või parandusõppe rakendamise või õpilase nõustamiskomisjoni suunamise otsus.

7. Põhiharidust omandav õpilane viiakse parandusõppele õpilase vaatluskaardi alusel õppenõukogu otsusel. Vajadusel kaasab õppenõukogu otsuse tegemisse logopeedi, psühholoogi, parandusõppe õpetaja, teised õpilast õpetavad õpetajad või vastava eriarsti.

[[RTL 2005, 34, 481](#) – jõust 27.03.2005]

8. Õppenõukogu teeb punktis 7 nimetatud otsuse õpilasele, teovõimetu õpilase puhul õpilase seaduslikule esindajale (edaspidi õpilane (esindaja)), posti teel teatavaks. Õpilasel (esindajal) on õigus 10 tööpäeva jooksul arvates päevast, millal ta punktis 7 nimetatud otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, õigus teavitada kooli kirjalikult, et ta pole nõus enda suhtes parandusõppe rakendamisega. Nimetatud keeldumise esitamisel kool õpilasele parandusõpet ei rakenda.

[[RTL 2005, 34, 481](#) – jõust 27.03.2005]

9. Parandusõpet rakendatakse I kooliastmes kuni neli tundi nädalas, II kooliastmes vähemalt kolm tundi nädalas ja III kooliastmes vähemalt kaks tundi nädalas. Parandusõpperühma täituvuse piirnorm on 6 õpilast. Parandusõpperühma võib moodustada erinevate klasside õpilastes.

[[RTL 2005, 34, 481](#) – jõust 27.03.2005]

10. kehtetu

[[RTL 2005, 34, 481](#) – jõust 27.03.2005]

11. Parandusõppe õpetaja üldtööaja sisse kuulub:

- 1) parandusõppe tundide läbiviimine;
- 2) aineõpetajate, lapsevanemate ja õpilaste nõustamine;
- 3) õpiraskustega õpilaste väljaselgitamine, uurimine ja nõustamine;
- 4) uurimis- ja metoodilise materjali koostamine ja ettevalmistamine;
- 5) osalemine individuaalsete õppekavade koostamises ja hindamiseluste väljatöötamises;
- 6) konsulteerimine spetsialistidega.

12. Parandusõppe rakendamisel on vajalikud järgmised dokumendid:

- 1) parandusõppes osalevate õpilaste nimekiri, mille on kinnitanud õppenõukogu;
- 2) kaart iga parandusõppel oleva õpilase kohta ja õpilase arengut kajastavad materjalid (hinnangud, järeldused, kokkuvõtted, uurimistulemused, iseloomustused vm);
- 3) parandusõpperühma tööplaan (soovitavalt kuude kaupa);
- 4) parandusõppe tundide plaan ja õpetaja töögraafik.

13. Parandusõpperühma töö kohta arvestuse pidamiseks kasutatakse klassipäeviku (1.-9. klass) vormi. Eraldi peetakse päevikus arvestust parandusõpperühma väliste konsultatsioonide ja nõustamise kohta.

14. Parandusõppe rahastamine toimub vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele.

töökorralduse

Lisa

parandusõpperühma

aluste juurde

ÕPILASE VAATLUSE KAART

I. ANDMED

Kaardi avamise aeg:

1. Isikuandmed

nimi

sünniaeg, isikukood.....

aadress, telefon.....

kool, klass

kodune keel

1. Senine koolijõudlus (või koolivalmidus)

.....
.....
.....

2. Meditsiinilised näidustused

.....
.....
.....

4. Suhtumine kaasinimestesse ja iseendasse

1) suhtlemine koolis ja vabal ajal

meeldib:

koolis käia	jah	ei
suhelda oma klassikaaslastega	jah	ei
suhelda õpetajaga	jah	ei

2) suhtlemiseelistused õpetajaga (joonida sobiv)

pilkkontakt, puutekontakti (silitus, puudutus) vajadus, tõrjuv hoiak

3) vabal ajal eelistab suhelda ja mängida koos

eakaaslastega	jah	ei
endast vanemate lastega	jah	ei
endast nooremate lastega	jah	ei
täiskasvanutega		jah ei

4) suhtumine teistesse ja iseendasse

omab püsivaid sõpru		jah	ei
aitab meelsasti kaasõpilasi		jah	ei
kaasõpilased suhtuvad temasse hästi	jah	ei	
kaebab sageli kaasõpilaste peale		jah	ei
koolis kiusatakse teda sageli		jah	ei
solvub kergesti		jah	ei

5) enesehinnang (joonida sobiv)

kõrgenenud, adekvaatne, madaldunud

6) suhted kodustega (lapsega vestluse põhjal)

5. Vanemate tähelepanekud ja arvamus lapsest

.....
.....
.....

6. Vanema soovid ja ootused koolile

.....
.....
.....

7. Klassi- ja aineõpetajate tähelepanekud lapse hariduslikest erivajadustest.

1) emakeel

2) matemaatika

3) loodusõpetus

kirjaliku juhise järgi	jah	ei
suudab kommenteerida oma vahetut tegevust	jah	ei
suudab sõnastada oma tegevuskava	jah	ei

5) suhtumine õppetöös ilmnevatesse raskustesse:

püüab neid iseseisvalt ületada	jah	ei
oskab kasutada abivahendeid	jah	ei
pöördub abi saamiseks õpetaja poole	jah	ei
pöördub abi saamiseks kaasõpilaste poole	jah	ei
oskab kasutada abi	jah	ei
loobub ülesande täitmisest raskuse ilmnemisel	jah	ei
ootab tunnustust	jah	ei

6) õpilast ergutab paremini töötama

kiitus ja toetav suhtumine	jah	ei
laitus ja noomitus	jah	ei

7) õpilane on hinnete ja hinnangute suhtes tundlik

jah ei

8) õpilane on distsiplineeritud:

tunnis	jah	ei
vahetunnis	jah	ei
koolivälisel ajal	jah	ei

9) õpilane täidab koduseid töid

regulaarselt	jah	ei
püüdlikult	jah	ei
iseseisvalt	jah	ei
teiste abiga	jah	e

10) suhtumine töösse ja õppetegevusse

õpilane on töökas ja sihikindel	jah	ei
õpilane omab algatusvõimet	jah	ei

9. Õpilase oskuste hinnang:

1) emakeel

suulise kõne üldine iseloomustus

lugemisoskus (joonida juhtiv lugemisviis)

veerimine

häälega, kordab sõna

hääleta, ei korda sõna

vaikne veerimine

sõnahaaval lugemine

ladus lugemine: ilmekalt, ilmekuseta

saab aru tekstis esitatud faktidest, sündmustest

lühikestes lausetes	jah	ei
pikkades lausetes	jah	ei
keerulise konstruktsiooniga lausetes	jah	ei
kogu teksti ulatuses	jah	ei
suudab:		
tuletada mõttelünka tekstis	jah	ei

mõista allteksti	jah	ei
leida uut infot	jah	ei
leida sõnu, lauseid, lõike, millest ei saa aru	jah	ei

kirjutamine

valdab ainekavale vastavat

häälikanalüüsi	jah	ei
foneemanalüüsi	jah	ei
tunneb häälikurühmi	jah	ei
oskab muuta häälikupikkust	jah	ei
oskab määrata häälikupikkust	jah	ei
kasutab raskuste puhul eeloskusi		
(kordab sõnarida, muudab häälikupikkust)	jah	ei

õigekirjavigade tüübid (joonida):

häälikanalüüsi puudulikkusest tingitud vead

õpitud reeglite vead

vältevead:

täishäälikutes

suluta kaashäälikutes

sulghäälikutes

täishäälikuühendis

kaashäälikuühendites

i ja j asendus

kas on erinevusi etteütluste ja iseseisva kirja vigade tüüpides jah ei
ärakiri (joonida originaali vaatlemise sagedus)

tähthaaval

2-3 tähe kaupa

lühikeste sõnade kaupa

sõnaühendite kaupa

lühikeste lausete kaupa

enesekontroll:

suudab lugeda kirjapildile vastavalt jah ei

suudab leida vigu oma töös ah ei

enesekontrollioskuste rakendamine

spontaanselt jah ei

suunamisel jah ei

kirjatehnika

esinevad motoorsed raskused jah ei

esinevad tähekujude moonutused jah ei

esineb peegelkiri	jah	ei
seob tähti sõna ulatuses	jah	ei
kirjutab loetavalt	jah	ei
kiri ebäühtlane	jah	ei
juhtiv käsi (joonida): parem, vasak		
kirjalike tööde üldilme.....		

sõnavara

kasutab ja mõistab:

meeleorganitega tajutavate objektide, tunnuseid tähistavaid sõnu		
(baassõnavara)	jah	ei
abstraktse tähendusega sõnu	jah	ei
ülekantud tähendusega sõnu	jah	ei
tuletisi	jah	ei
ainekavale vastavat sõnavara	jah	ei

lause:

mõistab ja kasutab

primitiivset lihtlauset	jah	ei
koondlauset	jah	ei
liitlauset	jah	ei
keerulise struktuuriga lihtlauset	jah	ei
sidus tekst:		
nimetab üksikobjekte, tegevusi	jah	ei
kasutab elementaarset lihtlauset	jah	ei
jutustus on fragmentaarne	jah	ei
kirjeldab tajutavaid esemeid ja tuttavaid sündmusi pildi järgi	jah	ei
oskab ühendada laused sidusaks tekstiks, kasutab		
samaviitelisi sõnu		
siduvaid sõnu		
sõnajärge		
jutustab kuulajale arusaadavalt oma tegevusest	jah	ei
oskab ümber jutustada mõistetavat teksti	jah	ei

2) matemaatika

hulgad, arvud, numbrid

tajub hulki	jah	ei
annab hulkadele ühise nimetuse		jah ei
oskab võrrelda hulki	jah	ei
oskab ühendada hulki,	jah	ei
oskab eraldada osahulki	jah	ei

oskab kokku viia: hulga ja arvu	jah	ei
hulga, arvu ja numbri	jah	ei
oskab loendada õpitud arvude ulatuses	jah	ei
tunneb arvude liitehitust	jah	ei
tunneb õpitud arvude kümnendkoostist	jah	ei
oskab arve võrrelda seose		
võrra rohkem (vähem) kui	jah	ei
korda rohkem (vähem) kui	jah	ei

tehted

oskab sooritada õpitud tehteid		
liitmine	jah	ei
lahutamine	jah	ei
korrutamine	jah	ei
jagamine	jah	ei
sooritab tehteid:		
materialiseeritult, abivahenditega		jah
ei		
iseseisvalt	jah	ei
üleminekuta ühest järgust teise	jah	ei
üleminekuga ühest järgust teise	jah	ei

geomeetiline materjal

	jah	ei
tunneb geomeetriliste kujundite elemente ei		jah
oskab lahendada geomeetriaülesandeid	jah	ei

nimega arvud

teab õpitud mõõtühikuid ei		jah
tunneb mõõtühikute vahelisi seoseid	jah	ei
tunneb ära õpitud nimega arve	jah	ei
oskab nimetada õpitud nimega arve	jah	ei
oskab kasutada õpitud nimega arv	jah	ei

tekstülesanded

mõistab tekstülesande teksti	jah	ei
teab tekstülesande struktuuri	jah	ei
oskab lahendada lihtülesandeid	jah	ei
oskab lahendada liitülesandeid	jah	ei
mõistab ja oskab kasutada seost		
võrra rohkem (vähem) kui	jah	ei
korda rohkem (vähem) kui	jah	ei
oskab kasutada tehete juures nimetust	jah	ei
oskab sõnastada vastust	jah	ei
oskab teha tekstülesande analüüsi ja lahenduse otsingut (joonida sobiv)		
iseseisvalt, verbaalse abiga, skeemi abiga, materialiseeritud abiga		

10. Tunnetusprotsesside areng

Taju

Taju diferentseeritus:

eristab: kirja pildilt sarnaseid tähti	jah	ei
häälduselt sarnaseid sõnu	jah	ei
sarnaseid objekte	jah	ei
sarnaste objektide kujutlusi	jah	ei
ebaolulist	jah	ei
tähtsat	jah	ei

Taju emotsionaalsus:

tajub hästi piltlikku, ilmekat materjali	jah	ei
eristab hästi sümbolaid	jah	ei
eristab hästi skemaatilisi kujutlusi	jah	ei

Taju organiseeritus ja sihikindlus:

oskab vaadelda	jah	ei
oskab kuulata	jah	ei

Mälu

Mälu liigid: lühiajaline mälu - hea	jah	ei
pikaajaline mälu - hea	jah	ei
operatiivmälu	jah	ei

õpilane suudab taastada mitmest ühikust koosnevat rida:

	kuulmise	lugemise järgi
häälikud	
tähed	
arvud	
numbrid	
sõnad
lause

Mälu operatsioonid:

Mehhaaniline omandamine:

õpib materjali sõna-sõnalt pähe	jah	ei
konkreetses tähendusega sõnad jäävad hästi meelde	jah	ei
esemete kujutlused jäävad hästi meelde		jah
ei		

Omandamine

kiire	jah	ei
täpne	jah	ei

Mõtestatud omandamine:

omandab teadlikult ja täpselt reegleid, luuletusi jne.	jah	ei
omandab asja tuuma, mida võib edasi anda oma sõnadega	jah	ei
kasutab põhilise omandamisvõttena iseseisvat kordamist ei		jah
kasutab erinevaid omandamise võtteid:	jah	ei

Meenutamine

kasutab meenutamiseks erinevaid võtteid	jah	ei
meenutab kiiresti	jah	ei
meenutab täpselt	jah	ei

Mõtlemine

Analüüs

Piltlik-motoorne analüüs

oskab analüüsida üksikuid esemeid praktiliste tegevuste põhjal	jah	ei
--	-----	----

Vaimne analüüs

analüüsib esemeid ja nähtusi (kujutlusi neist) oluliste,

piltlike ja väliste tunnuste alusel	jah	ei
-------------------------------------	-----	----

analüüsib esemete- ja nähtustevaheliste seoste ning suhete

(mõistete) alusel

jah ei

eristab olulist tunnust ebaolulisest

jah ei

Võrdlemine

juhuslike tunnuste alusel
ei

jah

ebaoluliste tunnuste järgi

jah ei

väliste tunnuste järgi

jah ei

praktilise tegevuse põhjal

jah ei

oluliste tunnuste järgi

jah ei

arvestab võrdlemisel kõiki olulisi tunnuseid

jah ei

toetub tunnustele, mis peegeldavad olulisi seoseid ja

suhteid esemete ning nähtuste vahel

jah ei

Rühmitamine ja üldistamine

oskab rühmitada esemeid ühe tunnuse (värv, kuju, suurus) järgi

jah ei

oskab rühmitada ja üldistada esemeid kahe tunnuse alusel

jah ei

oskab rühmitada ja anda üldnimetust

jah ei

oskab rühmitada esemeid ja nähtusi mõistelisel tasandil

jah ei

oskab leida sündmuste järgnevust pildiseeria alusel jah ei

oskab põhjendada oma otsust jah ei

Mõtlemise tahtelised omadused

Mõistab(klassi õppekavale vastavaid):

ruumisuhteid jah ei

ajasuhteid jah ei

põhjus-tagajärgsuhteid jah ei

Oskab teha järeldusi jah ei

Otsustab:

kiiresti jah ei

selgesti jah ei

Fantaasia

rikkalik jah ei

realistlik jah ei agressiivne

Tunde- ja tahtevaldused

Tunnete tugevus

tugevad jah
ei

vaoshoitud jah ei

esineb afekte jah ei

Tunnete püsivus

tunded on püsivad jah ei

Juhtiv emotsioon (joonida)

rõõmus, rahulik, rahutu, tõsine, kurb, kartlik, tuim, ükskõikne, agressiivne, negativistlik, üllatav

Loomuomadused (joonida)

uhke, üleolev, auahne, enesega rahul, jonnakas, tõrkuv, tagasihoidlik

Tahe (joonida)

tugev, nõrk

Tahet tugevdab:

huvitatus, motivatsioon, püüd iseseisvusele, otsustusvõime, adekvaatne enesehinnang

11. Üldised tähelepanekud:

üldmootorika

kehahoid (rüht)

kõnnak

eneseteenindamine

12.....
.....

kuupäev

III. SPETSIALISTIDE ARVAMUSED

13. Logopeed/eripedagoog

.....

kuupäev

allkiri

14. Psühholoog

.....

.....

kuupäev

allkiri

15. Parandusõppe õpetaja

.....

.....

kuupäev

allkiri

16. Sotsiaalpedagoog/sotsiaaltöötaja

.....
.....

kuupäev

allkiri

17. Muud spetsialistid

.....

kuupäev

allkiri

IV. KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED

(pedagoogilis-psühholoogiline analüüs)

18.....
.....
.....

V. OTSUS PARANDUSÕPPELE VÕI NÕUSTAMISKOMISJONI SUUNAMISEKS

19.....
.....

kuupäev

Lapsevanema allkiri